

СЕКЦІЯ 10. DIGITAL-ІННОВАЦІЇ В ОБЛІКУ, АНАЛІЗІ, АУДИТІ ТА ОПОДАТКУВАННІ

УДК 004:657-057.1

Бенько М. М.,
д.е.н., професор кафедри обліку
та оподаткування, КНТЕУ,
Сопко О. В.
к.е.н., доцент кафедри обліку
та оподаткування, КНТЕУ

DIGITAL-БУХГАЛТЕРІЯ: СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Застосування digital-інновацій в обліку та оподаткуванні спричинило появу такого поняття, як digital-бухгалтерія. Digital-бухгалтерія – це, поняття, що характеризує бухгалтерський облік як систему, що використовує цифрові технології. Причому будь-які. Варто зазначити, що digital-бухгалтерію не слід плутати з комп'ютерною бухгалтерією, оскільки у них є істотна відмінність. Digital-бухгалтерія включає в себе і комп'ютерну бухгалтерію, але нею не обмежується. Комп'ютерна бухгалтерія – це, бухгалтерія, що використовує комп'ютерну техніку, інформаційні технології та інформаційні системи, в т.ч. Інтернет, а digital-бухгалтерія – все вище перелічене плюс будь-які цифрові технології поза мережею. Тобто, усю цифрову комунікацію, яка відбувається в режимі он-лайн і оф-лайн [3,4].

Основою комп'ютерної бухгалтерії та digital-бухгалтерії є інформаційні технології бухгалтерського обліку, що базуються на таких науково-технічних досягненнях:

- створення засобів накопичення великих обсягів інформації на комп'ютерних носіях інформації;
- створення різних засобів зв'язку, таких як радіо- і телевізійний зв'язок, телекс, телефакс, цифрові системи зв'язку, комп'ютерні мережі, космічний зв'язок, що дозволяють сприймати, використовувати і передавати інформацію практично в будь-якій точці земної кулі;
- створення комп'ютера, особливо персонального, що дозволяє за певними алгоритмами обробляти і відображати інформацію, накопичувати і генерувати знання [1, 2, 8].

Автоматизовані інформаційні технології бухгалтерського обліку орієнтовані на збільшення ступеня автоматизації усіх інформаційних операцій і стали засобом віртуальної економіки. Віртуальна економіка – це, середовище, особливий економічний простір, в якому здійснюється електронний бізнес, тобто це економіка, заснована на використанні інтерактивних можливостей. Віртуальну економіку часто називають новою економікою, щоб підкреслити її відмінність від старої, традиційної економіки. Їй притаманні специфічні риси. У

віртуальній економіці існує поняття електронного бізнесу. Електронний бізнес це діяльність підприємства, спрямована на отримання прибутку, яка ґрунтується на цифрових технологіях і тих перевагах, які вони надають.

Сфери застосування електронного бізнесу: електронна торгівля, мобільна торгівля, фінансові операції, купівля-продаж інформаційного продукту, купівля-продаж через торгові автомати, банківські операції, купівля-продаж через віртуальний магазин, ринок побутових послуг, страхові операції, операції на фондовій біржі, операції з іноземною валютою [5, 8, 9].

Електронний бізнес застосовує різноманітні інформаційні технології: технології електронної комерції, технології електронних аукціонів, електронні банки, IP-телефонію, Інтернет-телефонію, технології електронних показчиків, електронний франчайзинг, електронну пошту, електронний маркетинг, електронний менеджмент оперативних ресурсів (ORM), електронний менеджмент поставок, електронні брокерські послуги, тощо.

Найбільш розвиненою інформаційною технологією, на якій може базуватися електронна комерція, вважається протокол електронного обміну даними - EDI (Electronic Data Interchange) — це метод кодування послідовних транзакцій та їх обробки в on-line режимі.

Переваги застосування digital-інновацій:

1. Цифрові технології дозволяють охопити он-лайн і оф-лайн-контрагентів які, наприклад, використовують планшети і мобільні телефони. Таким чином залучається більш широка аудиторія, що не обмежується Інтернетом.

2. Можливість збирати чіткі і деталізовані дані. Практично всі дії контрагента в цифровому середовищі фіксуються аналітичними системами, що дозволяє робити точні висновки про ефективність різних операцій, а також скласти точний портрет контрагента.

3. Гнучкий підхід. Цифрові технології дозволяють залучити в он-лайн режим оф-лайн аудиторію, і навпаки [10].

Вважається, що бухгалтерія — найбільш консервативна і несприйнятлива до змін область діяльності. Але це не так. Насправді ж останнім часом практично щороку в повсякденне життя бухгалтера проникали різні digital-інновації.

Слід відзначити п'ять найважливіших digital-інновацій в бухгалтерії за останні роки, які на наш погляд, формують сучасний портрет бухгалтерії як digital-бухгалтерії:

1. Часткова відмова від паперових документів і застосування електронних. Таким чином бухгалтерія стала вирішувати завдання ефективної комунікації. Використання системи електронного документообігу дозволило скоротити часові витрати на пошук, узгодження, підписання документів [7].

2. Поява електронного підпису. Деякі представники великого бізнесу і органи державної влади починають довіряти такому підпису більше, ніж власноручному і завіреному печаткою. Бухгалтер тепер може використовувати новий підпис практично для всіх видів своєї діяльності: документообіг з контрагентами, звітність в електронному вигляді, відправка документів до контролюючих органів та ін. [6].

3. Звітність без відриву від виробництва. Податкова звітність сьогодні також існує в електронному вигляді.

4. Не потрібні великі сховища документації.

5. Нові сервіси для бухгалтера. Поява сервісів обміну документами.

Окремо слід відзначити, що в Україні запустився стартап digital-інновації – mTax, який дозволить фізичним особам-підприємцям повністю вести свою бухгалтерію в режимі он-лайн за допомогою смартфона або персонального комп'ютера. Сервіс пропонує своїм клієнтам не тільки зручні онлайн-інструменти для самостійного акаунтингу, але і може повністю взяти на себе ведення бухгалтерії [11].

Список використаних джерел:

1. Бенько М. М. Інноваційна діяльність в бухгалтерському обліку підприємств торгівлі / М. М. Бенько // Інформаційні системи і технології в економіці : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. – К. : КНТЕУ, 2011. – С. 204-206. – [0,13 друк. арк.].
2. Бенько М. М. Інноваційні інформаційні технології в інформаційних процедурах обробки даних бухгалтерського обліку / М. М. Бенько, Є. В. Мних // Актуальні проблеми розвитку обліку, контролю та аналізу в умовах глобальних економічних змін : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава : Полтав. ун-т економіки і торгівлі, 2010. – С. 13-15. – [0,2 друк. арк.].
3. Бенько М. М. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку : монографія / М. М. Бенько. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 336 с.
4. Бенько М. М. Модифікація інформаційної системи бухгалтерського обліку в контексті розвитку інформаційних технологій / М. М. Бенько // Інноваційні процеси у фінансово-кредитній сфері : зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. конф. – К. : КНТЕУ, 2011. – С. 72-73. – [0,1 друк. арк.].
5. Бенько М. М. Новітні інформаційні технології в бухгалтерському обліку / М. М. Бенько // Стан, проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю у контексті сучасних концепцій управління : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. – Л. : ЛКА, 2011. – С. 39-41. – [0,16 друк. арк.].
6. Білуха М. Електронний цифровий підпис бухгалтерських документів / М. Білуха // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 10. – С. 14-17.
7. Білуха М. Електронні документи у бухгалтерському обліку / М. Білуха // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 9. – С. 3-5.
8. Білуха М. Основні напрямки розвитку обліку та контролю за електронною технологією в XXI столітті / М. Білуха // Вісн. КНТЕУ. – 2005. – № 3. – С. 13-17.
9. Білуха М. Теоретичні та методологічні засади електронного обліку господарської діяльності / М. Білуха // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – № 12. – С. 15-24.
10. <https://blog.ringostat.com/ru/digital-marketing-chto-eto/>
11. <https://itc.ua/news/v-ukraine-zapustilsya-startap-mobilnoy-buhgalterii-mtax-kotoryiy-pozvolit-ukrainskim-flp-vesti-buhgalteriyu-so-smartfona-i-v-onlayne/>